

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej [...] Szpitala [...] w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

z udziałem zainteresowanego A. S.

o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 listopada 2018 r.,

zażalenia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej [...] Szpitala
w R. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 maja 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z 15 grudnia 2017 r., oddalił apelację Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej [...] Szpitala w R. od wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z 4 stycznia 2017 r. Przedmiotem postępowania była wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych, będących pracownikami odwołującego się Szpitala (jako płatnika składek), z którymi zawierano umowy cywilnoprawne.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł płatnik składek Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej [...] Szpital w R., oznaczając wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do zainteresowanego A. S. w wysokości 911 zł.

Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z 18 maja 2018 r., odrzucił skargę kasacyjną dotyczącą tego zainteresowanego. Sąd Apelacyjny przyjął, że rozpoznawana sprawa nie należy do kategorii spraw wymienionych w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., w których nie stosuje się kryterium *ratio valoris*, determinującego dopuszczalność skargi kasacyjnej. Sąd stwierdził także, że w rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia powinna być wyliczona osobno w stosunku do każdego z zainteresowanych pracowników. W konsekwencji, skoro w stosunku do zainteresowanego A. S. wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekroczyła kwoty 10.000 zł, to skarga kasacyjna w części jego dotyczącej była niedopuszczalna.

Odwołujący się Szpital jako płatnik składek wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 18 maja 2018 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej, zaskarżając to orzeczenie w całości. Podnosząc zarzut naruszenia art. 398² § 1 k.p.c., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zwrot kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik płatnika składek wywiódł, że chociaż zaskarżone decyzje organu rentowego ustalają podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, to przedmiotem rozpoznawanej sprawy jest przede wszystkim objęcie zainteresowanych pracowników obowiązkiem ubezpieczenia społecznego przez płatnika składek z tytułu zawartej z nimi umowy cywilnoprawnej (nazwanej umową na świadczenia medyczne) – na dyżury lekarskie. W takiej sytuacji, skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne, a podniesiony w nim zarzut nie uwzględnia jednolitej i utrwalonej wykładni prawa, przedstawionej w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że poza wymienionymi kategoriami spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego), w każdej innej sprawie o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Wbrew odmiennemu twierdzeniu wnoszącego zażalenie, Sąd Apelacyjny, odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych, prawidłowo zakwalifikował rozpoznawaną sprawę o prawa majątkowe jako sprawę o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje dolna granica wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości dziesięciu tysięcy złotych.

W utrwalonym orzecznictwie Sąd Najwyższy przyjmuje, że osoba wykonująca pracę na rzecz swojego pracodawcy na podstawie umów cywilnych zawartych z pracodawcą albo z osobą trzecią, z którą także łączy pracodawcę umowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778) a płatnikiem składek z tytułu tego ubezpieczenia jest jej pracodawca. Na tym kwestia podlegania przez taką osobę ubezpieczeniom społecznym się wyczerpuje. W związku tym sprawa o opłacenie przez pracodawcę (płatnika składek) składki w wysokości wynikającej z przychodu uzyskanego przez pracownika (ubezpieczonego) na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia (lub innej umowy o świadczenie usług) wykonywanej na rzecz tego

pracodawcy dotyczy jedynie wysokości składki, a nie objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, gdyż przedmiotem postępowania w takiej sprawie jest jedynie ustalenie właściwej kwoty podstawy wymiaru składki i wysokości składki, a nie samo podleganie ubezpieczeniom społecznym. W sprawie takiej nikt nie kwestionuje bowiem, że pracownik albo osoba świadcząca usługi na podstawie umowy prawa cywilnego (zleceniobiorca) podlegają ubezpieczeniom społecznym, ponieważ wynika to jednoznacznie z przepisów prawa (art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest to zatem sprawa nie o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym, lecz sprawa o wysokość podstawy wymiaru składek, ewentualnie także wysokość składek, czyli sprawa o prawa majątkowe, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia nie niższa niż dziesięć tysięcy złotych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017 r., I UZ 55/16, LEX nr 2216194; z 29 listopada 2016 r., II UZ 49/16, LEX nr 2202501 i powołane tam orzeczenia).

Skoro w rozpoznawanej sprawie przedmiot sporu wynikał z przyjętej w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych konstrukcji uznania osoby wykonującej pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz własnego pracodawcy za jego pracownika i dotyczył ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, to o dopuszczalności skargi kasacyjnej decydowała wartość przedmiotu zaskarżenia nie niższa niż dziesięć tysięcy złotych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2016 r., II UZ 63/16, LEX nr 2046363 i powołane w nim inne orzeczenia).

Mając na uwadze przedstawione argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł o oddaleniu zażalenia.